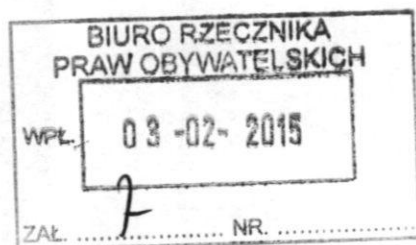

BMP-0790-1-1/2015/PS

Warszawa, dnia 30.01 2015 r.

Pani

Irena Lipowicz

Rzecznik Praw Obywatelskich

Wspaniała Pani Rzecznik,

W nawiązaniu do wystąpienia z dnia 30 grudnia 2014 roku (sygn. VIII.816.2.2014.JG/MK) w sprawie *realizowania Krajowego Programu Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016* uprzejmie informuję, że Zespół do Spraw Ochrony Praw Człowieka Departamentu Kontroli, Skarg i Wniosków (DKSiW) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (MSW) w 2013 roku, w ramach monitoringu przestępstw z nienawiści zarejestrował 175 spraw, spośród których:

- 45 spraw odnosiło się do zdarzeń związanych z mniejszościami narodowymi i etnicznymi, w tym 25 dotyczyło antysemityzmu, 12 związanych było z przynależnością do mniejszości romskiej, 3 – do mniejszości niemieckiej, po 2 – do mniejszości rosyjskiej i litewskiej, oraz 1 – do mniejszości ukraińskiej;
- 40 spraw dotyczyło zdarzeń związanych z propagowaniem ustroju totalitarnego (manifestowaniem haseł lub symboli faszystowskich, neonazistowskich lub komunistycznych oraz z działalnością grup skrajnie prawicowych);
- 47 spraw związanych było z rasizmem i ksenofobią (z wyłączeniem spraw dotyczących zdarzeń przeciwko przedstawicielom mniejszości narodowych i etnicznych);
- 8 spraw związanych było z homofobią;
- 25 spraw dotyczyło religii lub wyznania, w tym 15 – wyznania katolickiego, 1 – wyznania ewangelicko-augsburskiego, 1 – wyznania prawosławnego, 5 – Islamu, zaś w 3 przypadkach – brak jest możliwości określenia religii lub wyznania;
- 10 spraw odnosiło się do zdarzeń związanych z różnicami światopoglądowymi.

Należy przy tym wskazać, że wymienione powyżej sprawy dotyczyły w 34 przypadkach zdarzeń o charakterze przemocy, w 105 – mowy nienawiści oraz w 36 – innych form ataku, w tym m.in. 3 podpalenia, 2 groźby, 21 dewastacji.

Ponadto uprzejmie informuję, że w 2013 roku podjęto prace mające na celu rozszerzenie działań analitycznych prowadzonych w ramach monitoringu przestępstw z nienawiści. Istotą ww. działań jest poszerzenie katalogu pozyskiwanych informacji w zakresie specyfiki monitorowanych zdarzeń m.in. o informacje dotyczące charakterystyki miejsca przestępstwa, jego sprawcy i ofiary, a także działaniach organów ścigania oraz orzekanych karach i środkach karnych.

W 2014 roku wskazany Zespół zarejestrował 314 spraw, w ramach monitorowania przestępstw z nienawiści, spośród których:

- 109 spraw odnosiło się do zdarzeń związanych z mniejszościami narodowymi i etnicznymi, w tym 36 dotyczyło antysemityzmu, 56 związanych było z przynależnością do mniejszości romskiej, 9 – do mniejszości rosyjskiej, 4 – do mniejszości ukraińskiej, oraz po 2 – do mniejszości niemieckiej i ormiańskiej;
- 8 spraw związanych było z czynami przeciwko osobom o narodowości czeczeńskiej oraz 4 – przeciwko osobom o innych niż ww. narodowości;
- 12 spraw dotyczyło religii lub wyznania, w tym 8 związanych z Islamem, 3 – ze Świadkami Jehowy oraz 1 – wyznaniem prawosławnym;
- 59 spraw odnosiło się do zdarzeń związanych z propagowaniem ustroju totalitarnego (manifestowaniem haseł lub symboli faszystowskich, neonazistowskich lub komunistycznych oraz z działalnością grup skrajnie prawicowych);
- 77 spraw związanych było z rasizmem i ksenofobią (z wyłączeniem spraw dotyczących zdarzeń przeciwko przedstawicielom mniejszości narodowych i etnicznych);
- 4 sprawy związane były z homofobią;
- 4 sprawy dotyczyły zdarzeń związanych z różnicami światopoglądowymi;
- 1 sprawa odnosiła się do przestępstwa motywowanego przestanką inną niż wymienione powyżej;
- w przypadku 36 spraw brak jest obecnie możliwości wskazania motywu zaistniałego zdarzenia.

Przedstawiając powyższe uprzejmie informuję, że część prowadzonych w ww. sprawach postępowań pozostaje w toku, w związku z czym przedmiotowy Zespół nie posiada obecnie wszystkich informacji o zaistniałych zdarzeniach. Pragnę również zaznaczyć, że dane dotyczące przestępstw

z nienawiści za 2014 rok mogą ulec zmianie, z uwagi na sukcesywne przekazywanie informacji w tym zakresie przez podmioty prowadzące postępowania.

Jednocześnie pragnę wskazać, że mając na celu opracowanie charakterystyki monitorowanych przestępstw motywowanych pochodzeniem narodowościowym, etnicznym, rasowym oraz wyznaniem, została przeprowadzona analiza jakościowa 372 spraw ww. rodzaju, które były monitorowane przez wskazany Zespół w okresie od stycznia 2013 roku do listopada 2014 roku. Zadane podczas ww. analizy pytania badawcze, które dotyczyły przede wszystkim specyfiki poszczególnych rodzajów przestępstw z nienawiści, symboli nienawiści pojawiających się w przypadku czynów wymierzonych w poszczególne grupy mniejszościowe, a także różnicy pomiędzy przestępstwami popełnianymi w Internecie a przestępstwami popełnianymi w świecie rzeczywistym umożliwiły opisanie m.in. wzorców i cech szczególnych ww. przestępstw oraz zachodzących między nimi zależności. W załączeniu uprzejmie przekazuję opracowanie pt. „*Analiza jakościowa przestępstw z nienawiści, motywowanych pochodzeniem narodowościowym, etnicznym, rasowym oraz wyznaniem, monitorowanych przez Zespół ds. Ochrony Praw Człowieka DKSiW MSW*”.

Ponadto pragnę poinformować, że w MSW nie zostały przeprowadzone analizy porządku prawnego pod kątem właściwych zmian organizacyjnych lub legislacyjnych, mających na celu podniesienie poziomu ochrony prawnej grup narażonych na dyskryminację. Zgodnie bowiem z *Krajowym Programem Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016*, podmiotem odpowiedzialnym za realizację działania w ww. zakresie pozostaje Ministerstwo Sprawiedliwości. Niemniej jednak pragnę zaznaczyć, że uzyskiwane w ramach monitoringu przedmiotowych przestępstw informacje mogą zostać wykorzystane przez organy ścigania podczas realizowania działań o charakterze prewencyjnym, jak również przy przygotowywaniu, aktualizacji lub ocenie programów szkoleniowych dla funkcjonariuszy Policji, poświęconych ww. przestępstwom.

Odnosząc się natomiast do projektu pn. „*Mapa Upředzeń: Repozytorium Danych Sondażowych*”, realizowanego w ramach prac Rady do Spraw Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i związanej z nimi Nietolerancji pragnę wskazać, że MSW podziela przedstawioną przez Rzecznika Praw Obywatelskich pozytywną ocenę tej inicjatywy. W związku z powyższym DKSiW MSW zgłosił swojego przedstawiciela do udziału w pracach przyszłych grup roboczych do spraw repozytorium raportów i danych statystycznych oraz do spraw słownika pojęć mowy nienawiści.

Przechodząc do kampanii informacyjnej pn. *Racism. Say it to fight it (Rasizm. Walczę nie milczę)*, którą przeprowadzono w ramach projektu o nazwie *Imigranci wobec przestępstw z nienawiści – czyli jak skutecznie dochodzić swoich praw* uprzejmie informuję, że ww. inicjatywa została podsumowana podczas zorganizowanej w dniach 26 i 27 listopada 2014 roku konferencji pn. *Jak rozbroić bombę nienawiści* –

skuteczna współpraca imigrantów i organów ścigania. We wskazanej konferencji uczestniczyli przedstawiciele ponad 40 organizacji pozarządowych z całej Polski, Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODIHR OBWE), Międzynarodowej Organizacji do spraw Migracji oraz Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców, Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, prokuratury, Policji, uczelni, jednostek samorządu terytorialnego, a także goście ze szwedzkiej i szkockiej Policji oraz przedstawiciel holenderskiej organizacji pozarządowej zajmującej się problematyką przestępstw z nienawiści. W trakcie ww. konferencji omówiono m.in. odbiór przedmiotowej kampanii przez jej adresatów, a także zagadnienia dotyczące dobrych praktyk w zakresie przeciwdziałania przestępstwom z nienawiści oraz barier w zgłaszaniu takich przestępstw organom ścigania. Ponadto w ramach dyskusji plenarnej zostały wypracowane propozycje działań, mających na celu zwiększenie efektywności zwalczania przedmiotowych przestępstw. Warto również wskazać, że obecni na przedmiotowej konferencji cudzoziemcy podkreślali rolę współpracy MSW i grup imigranckich podczas realizacji ww. propozycji. Jednym z głównych postulatów zaproponowanych przez przedstawicieli środowisk imigranckich w trakcie wskazanej konferencji było utworzenie zespołu roboczego przy MSW, mającego na celu m.in. ułatwienie komunikacji pomiędzy Ministerstwem a grupami mniejszościowymi, w tym przekazywanie informacji dotyczących potrzeb i problemów wymienionych grup oraz możliwych sposobów ich rozwiązania. W związku z powyższym w MSW podjęto działania zmierzające do powołania ww. zespołu.

Niezależnie od powyższego pragnę wskazać, że obecnie trwają prace mające na celu przygotowanie publikacji pokonferencyjnej, zawierającej informacje o zgłoszonych postulatach, propozycjach i wnioskach z zakresu skutecznego zapobiegania przestępstwom z nienawiści. Zgłoszone rozwiązania w ww. zakresie będą stanowiły przedmiot analizy, mającej na celu rozstrzygnięcie o ich ewentualnym wdrożeniu.

2 porada

MINISTER
SPRAW WNEWNIĘTYCH
z up. Piotr STACHAŃCZYK
Sekretarz Stanu

Załącznik:

1 na 7 str. – Opracowanie pt. „Analiza jakościowa przestępstw z nienawiści, motywowanych pochodzeniem narodowościowym, etnicznym, rasowym oraz wyznaniem, monitorowanych przez Zespół ds. Ochrony Praw Człowieka DKSiW MSW”.

Warszawa, dnia 26 listopada 2014 r.

**Analiza jakościowa przestępstw z nienawiści, motywowanych pochodzeniem
narodowościowym, etnicznym, rasowym oraz wyznaniem, monitorowanych przez Zespół
ds. Ochrony Praw Człowieka DKSiW MSW**

Podstawowe pojęcia

Mając na względzie, że w polskim Kodeksie karnym brak jest definicji przestępstwa z nienawiści, Zespół ds. Ochrony Praw Człowieka, realizując swoje działania, posługuje się roboczą definicją przestępstwa z nienawiści sporządzoną przez ODIHR OSCE:

Przestępstwo z nienawiści to:

(A) Każde przestępstwo natury kryminalnej, włączając w to przestępstwa wymierzone w ludzi i ich mienie, w wyniku którego ofiara, lokal, lub inny cel przestępstwa, są dobierane ze względu na ich faktyczne bądź domniemane powiązanie, związek, przynależność, członkostwo lub udzielanie wsparcia grupie zdefiniowanej w punkcie B.

(B) Grupa może być wyróżniana na podstawie cech charakterystycznych wspólnych dla jej członków, takich jak faktyczna lub domniemana rasa, narodowość lub pochodzenie etniczne, język, kolor skóry, religia, płeć, wiek, niepełnosprawność fizyczna lub psychiczna, orientacja seksualna lub inne podobne cechy.

Definicja ta jest także podstawą do sporządzenia niniejszej analizy.

Pojęcie mowy nienawiści również jest kategorią pozaprawną, nieposiadającą legalnej definicji. Komitet Ministrów Rady Europy zdefiniował ją jako „każdą formę wypowiedzi, która rozpowszechnia, podżega, propaguje lub usprawiedliwia nienawiść rasową, ksenofobię, antysemityzm lub inne formy nienawiści oparte na nietolerancji, włączając w to nietolerancję wyrażaną w formie agresywnego nacjonalizmu lub etnocentryzmu, dyskryminacji lub wrogości wobec mniejszości, migrantów lub osób wywodzących się ze społeczności imigrantów”. Podstawowe cechy mowy nienawiści to werbalizm (bełkot językowy); używanie wyrażeń wartościujących, agresja werbalna; dogmatyczność i apodyktyczność; nieuzasadnione uogólnianie; manipulacja faktami. Mowa nienawiści jest więc pojęciem szerszym, która stanowi przedmiot zainteresowania Zespołu ds. Ochrony Praw Człowieka o ile stanowi źródło przestępstw z nienawiści. Mowę nienawiści należy rozróżnić na typową mowę nienawiści, zawierającą prosty, często wulgarny przekaz i racjonalizującą mowę nienawiści, która swój niechętny stosunek do danej mniejszości społecznej stara się wytłumaczyć, przeważnie manipulując faktami lub dokonując nieuzasadnionych uogólnień.

Monitoring

Jednym z podstawowych zadań Zespołu jest prowadzenie monitoringu spraw związanych z przestępstwami z nienawiści. Monitoring ten bazuje na informacjach otrzymywanych z Policji o zgłaszanych przestępstwach, które mogą mieć taki charakter, zgłoszeniach wpływających do Zespołu od organizacji pozarządowych i osób fizycznych, a także na aktywnym poszukiwaniu informacji w mediach i Internecie. Należy zaznaczyć, że działalność Zespołu nie ogranicza się jedynie do samej sprawozdawczości – przyglądamy się sposobowi prowadzenia sprawy przez Policję i przekazujemy ewentualne wątpliwości np. odnośnie kwalifikacji prawnej czynu.

Metodologia

Niniejsza analiza została sporządzona w oparciu o metodę jakościową. Jej głównym celem nie będzie zatem przedstawienie informacji ilościowych o poszczególnych rodzajach przestępstw, ale odkrycie ich wzorców, zależności pomiędzy nimi oraz cech szczególnych, które nie mogłyby zostać wykryte w zwykłym badaniu o charakterze ilościowym.

Pytania badawcze, które zostały postawione to przede wszystkim pytanie o specyfikę poszczególnych rodzajów przestępstw z nienawiści, a także pytanie o symbole nienawiści pojawiające się w odniesieniu do czynów wymierzonych w poszczególne grupy mniejszościowe oraz pytanie o różnicę pomiędzy przestępstwami popełnianymi w Internecie a przestępstwami popełnianymi w świecie rzeczywistym.

W celu odpowiedzi na powyższe pytania, zastosowano technikę analizy treści oraz komputerowo wspomaganą analizę danych jakościowych. Badanie zasadnicze zostało poprzedzone desk researchem, umożliwiającym stworzenie ram teoretycznych i przygotowanie klucza kodowego. Podstawę źródłową pracy stanowiły materiały zgromadzone przez Zespół ds. Ochrony Praw Człowieka w sprawach objętych monitoringiem w latach 2013-2014. Każde z przestępstw zostało przyporządkowane do następującej kategorii sprawy: Żydzi, Muzułmanie, Rosjanie, Czeczeni, Ukraina, rasizm dotyczący Afrykańczyków i rasizm dotyczący Azji Południowo-Wschodniej. Liczba spraw objętych analizą wynosi 372. Ze względu na wysoką częstość przypadków zdecydowaliśmy się na wyodrębnienie czynów skierowanych przeciwko Żydom, pomimo, że stanowią oni mniejszość narodową.

Żydzi – 21 % spraw

Na wstępie należy rozróżnić pojęcie antysemityzmu tradycyjnego, wtórnego i spiskowego. Źródłem antysemityzmu tradycyjnego są stereotypy dotyczące religii, a mianowicie chrześcijańskiej niechęci do judaizmu, objawiającej się np. w mitach o rytualnym wykorzystywaniu krwi chrześcijan czy porywaniu chrześcijańskich dzieci. Kolejnym rodzajem jest antysemityzm wtórny, którego podstawą są normy społeczne pozwalające na niechęć wobec Żydów. Polega on na obarczaniu Żydów winą za Holocaust, umniejszaniu jego znaczenia czy zaprzeczaniu mu, odcinaniu się od przeszłości. Antysemityzm spiskowy polega na oskarżaniu Żydów o dążenie do przejęcia władzy nad krajem czy światem. Żydzi są w nim postrzegani jako jeden byt, a ich działania mają charakter skryty. Z antysemityzmem spiskowym często idzie w parze polityka – przestępstwa w której ofiarą lub sprawcą jest polityk, zawierają się wyłącznie w tej kategorii. Należy także wspomnieć o antyizraelskości, przez niektórych badaczy wyróżnianej jako rodzaj antysemityzmu, którego źródłem jest krytyka państwa Izrael.

Jak się okazuje, wśród mowy nienawiści będącej przestępstwami, dominuje antysemityzm spiskowy. Jest to jednocześnie wskazówka dla podmiotów zwalczających szeroko rozumianą mowę nienawiści, który z jej rodzajów jest najbardziej niebezpieczny.

Symbole stosowane przez sprawców to przede wszystkim przekreślona gwiazda Dawida, gwiazda Dawida na szubienicy oraz przedstawienia graficzne nawiązujące do Holocaustu.

Przestępstwa na szkodę Żydów to przede wszystkim typowa mowa nienawiści – napisy i symbole na elewacjach budynków. Osobny rodzaj przestępstw stanowią dewastacje cmentarzy i miejsc pamięci, polegające na umieszczaniu napisów i symboli na murach i nagrobkach oraz na przewracaniu macew. W Internecie również dominuje antysemityzm spiskowy oraz typowa mowa nienawiści.

Przestępstwom z nienawiści wobec Żydów często towarzyszy przestępstwo propagowania ustroju totalitarnego oraz nawiązania do historii i Holocaustu przejawiające się w stosowaniu haseł nazistowskich w języku niemieckim. Bywa, że przestępstwa te odnoszą się także do kategorii obrzydzenia np. poprzez powiązanie Żydów z nieutrzymywaniem higieny. Przestępstwa te często powiązane są z grupami nienawiści, przede wszystkim ze środowiskiem pseudokibiców – świadczy o tym np. umieszczanie emblematów czy nazw klubów obok treści nienawistnych.

Muzułmanie – 7% spraw

Przestępstwa popełnione przeciwko muzułmanom to napisy i symbole na budynkach, zniewagi w kontakcie bezpośrednim, groźby karalne, dewastacje meczetów i mizarów, udaremnienie przebiegu legalnego zgromadzenia oraz podpalenie meczetu.

Do najczęściej stosowanych symboli należy symbol przekreślonego księżyca, symbol świni np. umieszczanej na miejscach kultu. Niestety wśród ww. symboli islamofobicznych pojawia się na elewacjach również symbol Polski Walczącej. Przestępstwa islamofobiczne przybierały bardzo szeroki zakres, natomiast mowa nienawiści miała charakter typowy. W Internecie mowa nienawiści przybiera częściej formę racjonalizującej mowy nienawiści. Były to zarówno komentarze pod artykułami, jak i odrębne strony tematyczne. Islamofobiczna mowa nienawiści w Internecie często wiąże się z portalami społecznościowymi.

W stosowanej przez sprawców mowie nienawiści pojawia się wątek rasowy, związany z kolorem skóry pokrzywdzonych.

Przestępstwa na szkodę muzułmanów wyróżnia także wybieranie organizacji muzułmańskich jako obiekt ataku, samego w sobie. Chodzi tu przede wszystkim o niszczenie budynków będących siedzibami tych organizacji, zakłócanie przebiegu organizowanych wydarzeń oraz groźby przeciwko tym organizacjom. Osobną grupę tych przestępstw stanowią przestępstwa na szkodę osób pochodzenia tureckiego, które często związane były z prowadzonymi przez nich lokalami gastronomicznymi. Ponadto w incydentach i przestępstwach z nienawiści, często postawy antymuzułmańskie wiążą się ze sporami sąsiedzkimi i osobistymi.

Rosjanie - 3% spraw

W mowie nienawiści kierowanej przeciwko Rosjanom pojawiają się takie motywy jak rzekoma agresja Rosjan, nieuczciwość i kradzieże oraz zacofanie cywilizacyjne, niemniej wśród przestępstw dominuje motyw agresji, zwłaszcza w kontekście historycznym.

Jeśli chodzi o stosowaną symbolikę to sprawcy często sięgają po czerwoną farbę, którą oblewają miejsca pamięci i pomniki. Poza tą symboliką sprawcy posługują się tekstem umieszczanym na murach i budynkach. Zaznaczenia także wymaga, że część z objętych monitoringiem czynów ma związek z trwającym konfliktem rosyjsko-ukraińskim. Pozostałe przestępstwa to naruszenia nietykalności w kontakcie bezpośrednim oraz pobicia.

Czeczeni – 7% spraw

Wśród przestępstw na szkodę Czechenów należy przede wszystkim uwagę na ich regionalny wymiar – wszystkie zarejestrowane sprawy dotyczyły województwa podlaskiego. Przestępstwa te przybierały formę napisów na budynkach i przystankach autobusów, naruszeń nietykalności i zniewag w kontakcie bezpośrednim, pobic, ataków na domy oraz zakłóceń wydarzeń kulturalnych jak „Białystok dla tolerancji”. Cechą wspólną większości z tych przestępstw jest związek z miejscami życia codziennego – do przestępstw dochodziło w takich miejscach jak ulica, targ, przystanek, autobus czy klub. Dochodziło też do ataków na domy – wybijania szyb oraz podpaleń drzwi.

Także cyberprzestępczość ma charakter regionalny. Przeważnie były to komentarze pod artykułami, w których pojawiały się wypowiedzi wyrażające obrzydzenie w stosunku do Czechenów oraz związane z kwestiami ekonomicznymi dotyczącymi pobytu Czechenów na terytorium RP.

Przestępstwa te były popełniane także na szkodę małoletnich, często zaledwie kilkuletnich dzieci. Część z objętych monitoringiem przestępstw dotyczyła także wyznania i narodowości oraz łączyła się z propagowaniem ustroju totalitarnego.

Ukraina – 2% spraw

Wśród symboli nienawiści należy wskazać odwrócony Tryzub (odwrócony herb Ukrainy), któremu często towarzyszy symbol falangi (znak Obozu Narodowo-Radykalnego). Mowa nienawiści kierowana przeciwko Ukraińcom ma charakter typowy, pojawiają się w niej takie motywy jak agresja Ukraińców, kwestie związane z historią oraz brakiem cywilizacji. Dane pochodzące z monitoringu, a więc dotyczące przestępstw wskazują przede wszystkim na motyw agresji oraz historii. Przestępstwa te najczęściej przybierają formę dewastacji pomników UPA, naruszenia nietykalności i zniewag w kontakcie bezpośrednim. Pojawiły się też przestępstwa związane z cerkwiami – wrzucenie petardy i podpalenie. Charakter przestępstw i sposób działania sprawców świadczy o istnieniu grup nienawiści. Przestępstwa popełniane w Internecie również mają charakter typowej mowy nienawiści, ale pojawiają się w niej elementy racjonalizujące, mające związek z historią. Również w tego rodzaju przestępstwach pojawiają się kwestie związane z aktualnym konfliktem ukraińsko-rosyjskim.

Rasizm – Afrykanie – 20% spraw

Symbolika przestępstw rasistowskich jest bardzo szeroka, często ściśle związana z symbolami propagującymi ustrój totalitarny. Symbole to krzyż celtycki, szubienica oraz małpa. Symbolika małpy jest także wykorzystywana w wypowiedziach dotyczących Afrykańczyków. Mowa nienawiści ma charakter typowy, podkreślany jest w niej brak cywilizacji i brak inteligencji oraz dehumanizuje pokrzywdzonych przestępstwem. Podobny charakter mają przestępstwa objęte naszym monitoringiem.

Katalog rodzajów przestępstw jest bardzo szeroki od napisów i symboli na budynkach, przez zniewagi i groźby karalne w kontakcie bezpośrednim, po rozboje, wymuszenia rozbójnicze i spowodowanie

ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Do przestępstw tych dochodzi w miejscach życia codziennego takich jak ulica, sklep czy okolice miejsc zamieszkania ofiar. Do przestępstw tych dochodzi także w lokalach gastronomicznych należących do Afrykańczyków. W obszarze tym działają grupy nienawiści, często mające związek z środowiskami pseudokibiców. Duża część z tych przestępstw polega na znieważaniu piłkarzy pochodzenia afrykańskiego. Mowa nienawiści w Internecie ma charakter typowy i również odnosi się do kwestii kompetencyjnych i cywilizacyjnych, dotyczy przeważnie portali społecznościowych.

Rasizm – Azja Południowo-Wschodnia – 1% spraw

Symbolika to przede wszystkim krzyże celtyckie, wykorzystywana jest także żółta farba oraz znak Polski Walczącej. Przestępstwa obejmują napisy i symbole na lokalach gastronomicznych oraz znieważanie dzieci. Biorąc pod uwagę niewielką liczbę zarejestrowanych czynów możemy przyjąć, że ww. przestępstwa przeważnie nie są zgłaszane – jest to tzw. zjawisko under-reportingu.

Grupy nienawiści

Biorąc powyższe pod uwagę, możemy wyodrębnić kilka cech grup nienawiści. Grupy te mają także związek z przestępstwem propagowania ustroju totalitarnego, często zajmują się także inną działalnością przestępczą. Przestępstwa te poprzedzone są rozpoznaniem środowiska ofiar, organizacje te dysponują informacjami o siedzibach i działalności organizacji migranckich, a czyny, których się dopuszczają wymagały wcześniejszego przygotowania. Wskazane grupy mają powiązania ze środowiskiem tzw. pseudokibiców i z ruchami skrajnie prawicowymi, o czym świadczą umieszczone na miejscu zdarzenia napisy i symbole.

Podsumowanie

Uwagę zwraca przede wszystkim szeroki zakres czynów. Czyny te dotyczą przede wszystkim umieszczania napisów i symboli na budynkach, niszczenia mienia, dewastacji miejsc pamięci, zniewag i gróźb karalnych w kontakcie bezpośrednim, zniewag i nawoływania do nienawiści w Internecie oraz naruszenia nietykalności cielesnej, uszkodzeń ciała i pobić. Pojawiały się także przestępstwa spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, rozboje i wymuszenia rozbójnicze.

Przestępstwa te mają związek z mową nienawiści, chociaż w przypadku niektórych mniejszości, zniewagi przybierały charakter typowej mowy nienawiści, podczas gdy szeroko rozumiana mowa nienawiści dotycząca tej mniejszości miała charakter racjonalizujący.

W przypadku mniejszości takich jak Czeczeni czy Afrykańczycy do przestępstw dochodziło w miejscach życia codziennego takich jak ulice, sklepy, lokale gastronomiczne czy klub, a także w miejscach zamieszkania ofiar. Osobną grupę przestępstw stanowią przestępstwa na szkodę właścicieli i pracowników lokalów gastronomicznych prowadzących działalność w zakresie kuchni krajów swojego pochodzenia. Fakt popełniania przestępstw na szkodę dzieci i kobiet, dowodzi dehumanizacji ofiar. Wiele z popełnianych przestępstw miało ścisły związek z przestępstwami propagowania ustroju totalitarnego. Towarzyszyły im także hasła patriotyczne oraz symbol Polski Walczącej.

Czyny w podziale na grupy mniejszościowe

Mniejszość	%
Żydzi	21%
Afrykanie	20%
Romowie	9%
Muzułmanie	7%
Czeczeni	7%
Rosjanie	3%
Ukraina	2%
Azja	1%
Inne (LGBT, Europa Zach, kraje Ameryki łacińskiej, pozostałe religie, światopogląd)	31%

Czyny w podziale na województwa

Województwo	% czynów
dolnośląskie	8%
kujawsko-pomorskie	4%
lubelskie	4%
lubuskie	1%
łódzkie	7%
małopolskie	9%
mazowieckie	12%
opolskie	4%
podkarpackie	5%
podlaskie	14%
pomorskie	4%
śląskie	17%
świętokrzyskie	4%
warmińsko-mazurskie	2%
wielkopolskie	4%
zachodniopomorskie	2%

Rodzaje czynów w podziale na województwa

Województwo	Mowa nienawiści (bez Internetu)	Przemoc	Inne
dolnośląskie	6%	61%	33%
kujawsko-pomorskie	10%	80%	10%
lubelskie	10%	90%	0%
lubuskie	33%	33%	33%
łódzkie	24%	47%	29%
małopolskie	18%	68%	14%
mazowieckie	3%	77%	20%
opolskie	25%	63%	13%
podkarpackie	8%	75%	17%
podlaskie	3%	79%	18%
pomorskie	11%	78%	11%
śląskie	15%	78%	7%
świętokrzyskie	10%	80%	10%
warmińsko-mazurskie	17%	50%	33%
wielkopolskie	9%	73%	18%
zachodniopomorskie	25%	25%	50%

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Biuro Ministra
02-591 WARSZAWA, ul. Batorego 5
-1-

MSW

ARB741625

21

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 03-02-2015

ZAL. NR.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH
AL. SOLIDARNOŚCI 77
00-090 WARSZAWA

664133-1811902-21-R